

<i>Organizacija</i>	Inštitut za elektronsko participacijo (Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo)
<i>Tema</i>	Vključujoča digitalna družba
<i>Cilj(i) trajnostnega razvoja</i>	9. cilj: Zgraditi vzdržljivo infrastrukturo, spodbujati vključujočo in trajnostno industrializacijo ter pospeševati inovacije 4. cilj: Vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar
<i>Konkretni cilji trajnostnega razvoja</i>	Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) ¹ , ki meri razvitost v segmentih povezljivosti, človeškega kapitala, uporabe internetnih storitev, integracije digitalne tehnologije ter digitalnih javnih storitev
<i>Oris stanja</i>	Strateški cilji in kazalniki: <i>Digitalna Slovenija 2020 - Strategija razvoja informacijske družbe do leta 2020</i> ² predstavlja krovni strateški dokument države Slovenije za digitalizacijo z intenzivno in inovativno uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) ter interneta v vseh segmentih družbe. Splošno uspešnost strategije predstavlja kazalnik »Digitalna rast - splošno«, ki meri uspešnost digitalne rasti Slovenije glede na indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI). Kot izhodiščna vrednost kazalnika je v strategiji (str. 42) določena uvrstitev Slovenije na DESI za leto 2014 (19. mesto - nizka uspešnost). Za ciljno vrednost kazalnika za leto 2020 je določeno 12. mesto Slovenije na indeksu DESI (srednja ali visoka uspešnost). <i>Strategija razvoja Slovenije 2030</i> ³ med kazalnike razvojne uspešnosti uvršča tudi uvrstitev države na indeksu DESI. Kot ciljna vrednost strategije za leto 2030 je določena uvrstitev v prvo tretjino držav EU po vseh petih razsežnostih indeksa oz. skupno 9. mesto med državami članicami EU. Kot izhodiščna vrednost je vzeta uvrstitev Slovenije na 17. mesto v letu 2017.

¹ Dostopen na: <https://digital-agenda-data.eu/charts/desi-composite>.

² Dostopna na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/Strategija-razvoja-informacijske-druzbe-2020.pdf>.

³ Dostopna na: https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf.

	<p>Podatki in stanje:</p> <p>Evropska komisija je junija 2020 objavila najnovejši DESI indeks, na katerem se Slovenija uvršča na 16. mesto.⁴ Poročilo UMAR o razvoju 2020⁵ ugotavlja, da je Slovenija v preteklih letih po indeksu digitalnega gospodarstva in družbe napredovala s podobnim tempom kot EU, njena uvrstitev v sredino držav EU je tako ostajala dokaj nespremenjena (str. 101). UMAR pri med drugimi izpostavlja zelo skromne in počasnejše kot v EU spremembe na področju digitalnih spretnosti prebivalstva, po katerih se Slovenija nahaja pod povprečjem EU na 17. mestu.⁶ Po podatkih Statističnega urada RS⁷ je bilo leta 2019 v Sloveniji med 16-74-letniki 28 % oseb s pomanjkljivimi digitalnimi veščinami in 17 % brez digitalnih veščin.</p> <p>Poročilo Vlade RS o doseganju ciljev trajnostnega razvoja 2020</p> <p>Vlada RS v drugem prostovoljnem nacionalnem pregledu uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja⁸ v sklopu 4. razvojnega cilja ugotavlja, da imamo v Sloveniji slabo razvite digitalne veščine pri odraslih, še posebej med nižje izobraženimi in starejšimi (str. 35). V povezavi s tem navaja ukrep izboljšanja digitalne (računalniške) pismenosti v izobraževalnem sistemu (str. 36) in zavezo za krepitev digitalnih kompetenc vseh deležnikov v družbi (str. 97).</p> <p>Po drugi strani vladno poročilo v sklopu 9. cilja trajnostnega razvoja (str. 56) predstavlja nepopolne podatke o uvrstitvi Slovenije na DESI indeksu. V poročilo ni vključen podatek o uvrstitvi v letu 2019 (16. mesto), hkrati navaja napačen podatek o uvrstitvi za leto 2015. Glede na podatkovno bazo Evropske komisije je pravilna uvrstitev 16. mesto.⁹ Vladno poročilo navaja uvrstitev na 19. mesto za leto 2015 in 15. mesto za leto 2018, s čimer</p>
--	--

⁴ Vir: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/slovenia>.

⁵ Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2020/slovenski/POR2020.pdf.

⁶ Vir: <https://digital-agenda-data.eu/charts/desi-components> (kazalnik *Internet user skills*).

⁷ Vir: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/8818>.

⁸ Dostopno na: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26450VNR_2020_Slovenia_Report.pdf.

⁹ Vir: <https://digital-agenda-data.eu/charts/desi-composite>.

	<p>napeljuje na sklep, da je Slovenija v tem obdobju napredovala za štiri mesta. Dejansko pa Slovenija glede na podatke Evropske komisije in poročilo UMAR v primerjavi z drugimi članicami EU ni naredila napredka.</p>
<p><i>Vloga civilne družbe pri uresničevanju cilja oz. ciljev</i></p>	<p>NVO (Društvo Duh časa, Zavod Vsak, Zavod Simbioza Genesis, Zavod Beletrina, Zveza društev upokojencev Slovenije, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Zavod Nora - LOGOUT, Društvo Ljudmila, Zavod MISSS, Društvo Rampa, Društvo Lugos, Zavod Kersnikova in ostale) v okviru svojih kapacitet aktivno naslavlja problematiko slabo razvitih digitalnih veščin prebivalstva, e-vključenosti ranljivih skupin in podpore digitalizaciji nevladnemu sektorju. Zaradi pomanjkanja dolgoročne systemske podpore razvoju nevladnega sektorja na področju informacijske družbe in izključevalnih pogojev javnih razpisov na področju digitalizacije za NVO je večina njihovih projektov med seboj nepovezanih ter omejenih na specifične cilje skupine. Mreža NVO za vključujočo informacijsko družbo¹⁰ si prizadeva za povezovanje in krepitev nevladnega sektorja na področju informacijske družbe. V ta namen povezuje 30 NVO s področij, kot so digitalna enakost in dostopnost, digitalna kultura ter multimedija, upravljanje interneta, IKT rešitev, e-uprave in e-demokracije. Mreža izvaja zagovorniške aktivnosti pri oblikovanju in spremljanju politik na področju digitalizacije, opozarjanju na človeške vidike digitalizacije ter vzpostavljanju nevladnega sektorja kot deležnika digitalne preobrazbe Slovenije. Mreža je ustanovna članica Slovenske digitalne koalicije.</p> <p>V strategiji Digitalna Slovenija 2020 je zapisan ukrep Podpora projektom digitalnega opismenjevanja in e-vključenosti v vrednosti milijon evrov za obdobje 2016-2020 (str. 39). Država tega ukrepa ne izvaja. Mreža NVO-VID je prek organizacije javnih dogodkov, sporočil za javnost in dialoga z odločevalci večkrat opozorila na neizvajanje ukrepa ter posledice za vključujočo digitalno družbo. Urad za informacijsko družbo na Ministrstvu za javno upravo je za jesen 2020 napovedal javni razpis za NVO za krepitev e-veščin in spodbujanje uporabe interneta med ciljnim skupinami.</p>
<p><i>Morebitne posledice zdravstvene</i></p>	<p>Mreža NVO-VID je ob mednarodnem dnevu</p>

¹⁰ Več informacij: <https://www.informacijska-druzba.org>.

<p><i>krize COVID-19 na uresničevanje cilja oz. ciljev</i></p>	<p>telekomunikacij in informacijske družbe 17. maja 2020 pripravila sporočilo za javnost »Epidemija koronavirusa razgalila vrzeli digitalizacije Slovenije v segmentu e-veščin, e-storitev in e-vsebin«. ¹¹ Mreža je v sporočilu opozorila, da so imele v času epidemije in karantene različne skupine prebivalstva težave s komunikacijo na daljavo zaradi pomanjkljive digitalizacije javnih storitev, plačljive in nezdržljive programske opreme ter uporabnikom neprijaznih e-storitev. Ponavljale so se zgodbe o spletnih prevarah, dezinformacijah in odvisnosti od digitalnih tehnologij. Prisotnih je bilo precej težav pri izvajanju dela in učenja od doma ter pri e-vključenosti ranljivih družbenih skupin. Odrpelo se je tudi vprašanje digitalizacije samih nevladnih organizacij. V času epidemije so se povečale njihove potrebe po programski opremi in spletnih storitvah za delo ter komunikacijo na daljavo. Neprofitna narava sili NVO v iskanje dostopnih digitalnih tehnologij, ki jih najlažje dobijo po ugodnih cenah pri licenčnih ponudnikih. S tem pa se vzpostavlja tehnološka odvisnost od posameznih korporacij. Zato je potrebno razviti podporno okolje, ki bo NVO-jem omogočilo dostop do prostih digitalnih tehnologij, ki bodo ne samo cenovno dostopne, ampak tudi neodvisne, zanesljive in varne. Mreža NVO-VID zaključuje, da so navedene vrzeli digitalizacije v segmentu prebivalstva in NVO posledica šibke politične podpore in nezadostnih javno finančnih mehanizmov za digitalno opismenjevanje ter razvoju e-storitev in e-vsebin.</p>
<p><i>Ocena doseganja cilja oz. ciljev</i></p>	<p>Začetno načrtovanje in ukrepi/aktivnosti v teku</p> <p>Ukrepi in aktivnosti so v teku. Vendar zaradi nizke izvršne zmogljivosti (slabo izvajanje zastavljenih ukrepov in šibko medresorsko sodelovanje) na ravni države, na katerega opozarja tudi UMAR v Poročilu o razvoju 2020 (str. 160), Slovenija ne dosega načrtovanih strateških ter razvojnih ciljev na področju digitalizacije.</p>
<p><i>Priporočila za doseg cilja</i></p>	<p>Mreža NVO za vključujočo informacijsko družbo poziva Vlado RS, da v prenovljeno strategijo za digitalizacijo Slovenije vključi naslednje, finančno podprte, ukrepe:</p> <p>1) krepitev neformalnega učenja e-veščin,</p>

¹¹ Dostopno na: <https://www.informacijska-druzba.org/2020/05/17/koronavirus-vrzeli-digitalizacije-slovenije-e-vescine-e-storitve-e-vsebine/>.

digitalnega opismenjevanja in odgovorne uporabe tehnologij med prebivalci Slovenije;

2) razvoj prosto dostopnih, odprto kodnih in različnim družbenim skupinam prilagojenih digitalnih storitev za prijaznejše življenje v obdobjih fizične distance;

3) celostna digitalizacija storitev javnega sektorja za poslovanje z državljani;

4) okrepljeno strateško načrtovanje z doslednim upoštevanjem standardov participativne demokracije, ki bo izboljšalo skladnost in izvedljivost strateških dokumentov države Slovenije na področju digitalizacije.

Ti ukrepi so usmerjeni na izboljševanje položaja Slovenije na DESI indeksu v segmentu človeškega kapitala in uporabe internetnih storitev. Prav pri slednji ima Slovenija največji zaostanek v primerjavi s povprečjem EU (22. mesto).